

Paper

Uitgaven aanschaf en bezit koopwoningen

Methodebeschrijving

Oktober 2018

Inhoud

1. Inleiding 3

- 1.1 Aanleiding 3
- 1.2 Doel statistiek 3
- 1.3 Afkortingen 3

2. Berekeningsmethode 4

- 2.1 Aggregatieschema 4
- 2.2 Aanschaf nieuwe koopwoning: nieuwbouw 4
- 2.3 Aanschaf nieuwe koopwoning: zelfbouw 5
- 2.4 Aanschaf voormalige huurwoning 5
- 2.5 Verwervingskosten koopwoning 5
- 2.6 Doorlopende kosten: groot onderhoud 6
- 2.7 Doorlopende kosten: opstalverzekeringen 7

Referenties 7

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het CBS geldt een verplichting (EU-verordening) om een prijsindex voor de uitgaven van de aanschaf en het bezit van koopwoningen te publiceren. Deze verplichting is ingesteld met in het vooruitzicht het verrijken van de Harmonised Index for Consumer Prices (HICP).¹⁾ In deze Europees geharmoniseerde variant van de Consumentenprijsindex (CPI) ontbreekt het aan prijsontwikkelingen voor de aanschaf en het bezit van woningen. De verzameling van reeksen in deze Statlinetabel wordt in Europees verband aangeduid met de term 'Owner Occupied Housing (OOH)'.

In dit document wordt beschreven hoe de reeksen uit de Statlinetabel worden berekend.

1.2 Doel statistiek

De statistiek 'Uitgaven aanschaf en bezit koopwoningen' kent vanuit de Europese verordening het volgende doel:

"Een indexcijfer voor de ontwikkeling van de transactieprizen van woningen die nieuw zijn voor de sector huishoudens en andere goederen en diensten die huishoudens verwerven in hun hoedanigheid van bewoner van een eigen woning."

(EU, 2013, artikel 2, lid 1)

1.3 Afkortingen

De volgende afkortingen zijn in deze notitie gebruikt:

CPI	Consumentenprijsindex
HICP	Harmonised Index of Consumer Prices
OOH	Owner Occupied Housing
HPI	House Price Index
PBK	Prijsindex Bestaande Koopwoningen
PNK	Prijsindex Nieuwbouw Koopwoningen
NR	Nationale Rekeningen
PS	Productie Statistieken
KS	Korte Termijn Statistieken
GIW	Garantie Instituut Woningen

¹⁾ Er is op het moment nog geen besluit genomen om deze indexreeksen ook daadwerkelijk op te nemen in de HICP.

2. Berekeningsmethode

2.1 Aggregatieschema

De statistiek 'Uitgaven aanschaf en bezit koopwoningen' kent onderstaand aggregatieschema.

2.1.1 Aggregatieschema

Uitgaven aanschaf en bezit koopwoning

- Aanschaf woning totaal
    - Aanschaf nieuwe koopwoning
      - Aanschaf nieuwe koopwoning: nieuwbouw
      - Aanschaf nieuwe koopwoning: zelfbouw
    - Aanschaf voormalige huurwoning
    - Verwervingskosten koopwoning
  - Doorlopende kosten: totaal
    - Doorlopende kosten: groot onderhoud
    - Doorlopende kosten: opstalverzekeringen
-

De reeksen met een blauwe tekstkleur worden afzonderlijk (a.d.h.v. eigen bronnen en methoden) samengesteld. De overige reeksen met een zwarte tekstkleur zijn aggregaten: gewogen gemiddelden van de onderliggende reeksen. Bij het berekenen en aggregeren van de indices zijn de richtlijnen gevolgd zoals die zijn voorgeschreven in het handboek voor OOH (Eurostat, 2017).

In onderstaande paragrafen worden de afzonderlijk samengestelde reeksen toegelicht.

2.2 Aanschaf nieuwe koopwoning: nieuwbouw

De Prijsindex Nieuwbouw Koopwoningen (PNK) heeft als doel het meten van de prijsontwikkeling per kwartaal van verkochte nieuwbouwwoningen in Nederland. De woning moet gebouwd zijn op Nederlands grondgebied en moet verkocht zijn aan een particulier. Ook is het belangrijk dat de woning is of wordt opgericht op een nieuw fundament en voor de eerste keer wordt toegevoegd aan de woningvoorraad. Huur-, renovatie- en transformatiewoningen en woningsplitsingen behoren in dit geval niet tot de populatie. Ook geldt dat er geen sprake mag zijn van particulier opdrachtgeverschap (ook wel zelfbouw genoemd). Meer informatie over de PNK is te vinden in de uitgebreide methodebeschrijving op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2018/28/prijsindex-nieuwbouw-koopwoningen>

2.3 Aanschaf nieuwe koopwoning: zelfbouw

Er is sprake van een zelfbouwwoning als het land door een particulier eerder wordt aangekocht dan het huis zelf. In deze constructie wordt de koper gezien als een zelfbouwer, omdat er opdracht gegeven wordt tot bouw op een stuk grond dat al eigendom is van de particulier.

De prijsontwikkeling van zelfbouwwoningen is niet exact te berekenen, omdat zelfbouwwoningen volgens de definitie niet (althans niet in één keer) van eigenaar verwisselen. Het land wordt apart aangekocht en ook de bouw van het huis kan door verschillende partijen geschieden en in verschillende fasen worden opgeleverd. Om deze prijsontwikkeling te benaderen, wordt gebruik gemaakt van de outputindex voor de bouwkosten van nieuwbouwwoningen. Deze index geeft inzicht in de ontwikkeling van de bouwkosten van nieuwe woningen die de aannemer in rekening brengt bij de opdrachtgever. Meer informatie over de outputindex voor de bouwkosten van nieuwbouwwoningen is te vinden op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/nieuwbouwwoningen-outputindex-bouwkosten-2015-100>

2.4 Aanschaf voormalige huurwoning

Deze index meet de prijsontwikkeling van bestaande woningen die voorheen huurwoningen waren, maar nu verkocht zijn aan een particulier. Het kan hier zowel de verkoop aan de huidige bewoner betreffen (voormalige huurder) of aan een nieuwe bewoner. De methode voor het berekenen van deze prijsindex is identiek aan de methode van de Prijsindex Bestaande Koopwoningen (PBK). Het betreft hier enkel een andere selectie van woningen. Meer informatie over de PBK is te vinden in de onderzoeksbeschrijving op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/prijsindex-bestaande-koopwoningen--pbk---2015-100>

2.5 Verwervingskosten koopwoning

Deze index meet de prijsontwikkeling van de gemaakte bijkomende kosten van de aan- en verkoop van een woning. De onderdelen die hierin meegenomen worden zijn:

- De overdrachtskosten;
- De kosten voor de notarisdiensten;
- De kosten voor de diensten van een aankoopmakelaar;
- De kosten voor de diensten van een verkoopmakelaar;
- De kosten voor de taxatie van een woning.

De overdrachtskosten worden berekend a.d.h.v. het op het moment van verkoop geldende wettelijke percentage bovenop de aankoopprijs van een woning.

Voor de prijsontwikkelingen van de overige diensten worden prijzen van commerciële dienstverlening gebruikt. Meer informatie over deze statistiek is te vinden op de onderzoeksbeschrijving op: <https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/dienstenprijzen-commerciele-dienstverlening>

2.6 Doorlopende kosten: groot onderhoud

Deze index meet de prijsontwikkeling van de kosten van groot onderhoud waar huizenbezitters mee te maken krijgen. Dit zijn typisch werkzaamheden die de waarde van de woning niet vergroten, maar hooguit in stand houden.

Hier verschilt groot onderhoud van renovaties. Onder renovaties worden werkzaamheden verstaan die de waarde van een woning vergroten. Om het verschil tussen groot onderhoud en renovatie te illustreren: het vervangen van een oude C.V.-installatie door een nieuwe, maar exact dezelfde C.V.-installatie is groot onderhoud, maar het vervangen van de oude C.V.-installatie door een nieuwe en tevens zuinigere C.V.-installatie is renovatie.

Het verschil tussen groot en klein onderhoud is het best te duiden door een vergelijking te maken met huurwoningen. Klein onderhoud betreft typisch werkzaamheden die door een huurder zelf gedaan worden. Groot onderhoud betreft typisch werkzaamheden die door een verhuurder gedaan worden.

De prijsindex voor groot onderhoud wordt gemeten met het prijsverloop van verschillende materialen die vaak vervangen worden wanneer er gesproken wordt over groot onderhoud, en het prijsverloop voor uitbesteed werk. Deze afzonderlijke prijsontwikkelingen worden gewogen met behulp van de totale verkoopwaarde per product en vervolgens gewogen geaggregeerd.

De gebruikte indexreeksen voor materialen zijn afkomstig uit de Producentenprijsindex (PPI). Hierbij zijn de onderstaande materialen meegenomen.

- Andere houtwaren: kurkwaren, vlechtwerk en mandenmakers werk
- Andere niet-metaalhoudende minerale producten
- Bakstenen, tegels & producten v.d. bouw, van gebakken klei
- Bekistingen voor betonwerken, dakpannen, van hout
- Consumptiegoederen intermediair verbruik
- Dakpannen, tegels, bouwstenen en dergelijke artikelen van cement, van beton of van kunststeen
- Delen van meubels
- Deuren (incl. kozijnen daarvoor, alsmede drempels) van hout
- Diensten voor onderhoud en reparatie v.d. woning
- Fineerplaten en platen o.b.v. hout
- Gevormd en bewerkt vlakglas
- Hout, gezaagd en geschaafd
- Keukenmeubelen
- Schrijn- en timmerwerk voor bouw van hout
- Triplex- en multiplexhout, met fineer bekleed hout en op dergelijke wijze gelaagd hout, van bamboe
- Uitrustingsstukken voor gebouwen van kunststof
- Vensters en vensterdeuren, alsmede kozijnen daarvoor, o.b.v. van hout
- Verf en vernis o.b.v. polymeren
- Werken van beton voor de bouw

Meer informatie over de PPI is te vinden in de onderzoeksbeschrijving:

<https://www.cbs.nl/nl-nl/onze-diensten/methoden/onderzoeksomschrijvingen/korte-onderzoeksbeschrijvingen/producentenprijsindex--ppi---2015-100>

De prijsontwikkeling voor uitbesteed werk wordt bepaald met een primaire waarneming waarin verschillende aannemersbedrijven gevraagd wordt naar de gehanteerde prijzen voor vergelijkbare diensten.

2.7 Doorlopende kosten: opstalverzekeringen

De index meet de prijsontwikkeling van kosten die huizenbezitters hebben voor de reguliere betaling van verzekeringen. De index vertegenwoordigt hierbij de meest voorkomende verzekering voor huizenbezitters: verzekeringen die de schade aan opstal dekken. De index is gebaseerd op door verzekeraars opgegeven omzetgegevens. Door per verzekeraar per periode gemiddelde verzekeringstarieven te berekenen wordt een prijsverloop door de tijd heen berekend.

Referenties

EU (2013), VERORDENING (EU) Nr. 93/2013 VAN DE COMMISSIE van 1 februari 2013 tot vaststelling van uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 2494/95 van de Raad inzake geharmoniseerde indexcijfers van de consumptieprijzen, wat de vaststelling van indexcijfers van de prijzen van door de eigenaar bewoonde woningen betreft. Zie: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32013R0093>

Eurostat (2017), Technical manual on Owner-Occupied Housing and House Price Indices. Zie: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/7590317/0/Technical-Manual-OOH-HPI-2017/>

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2017-2018	2017 tot en met 2018
2017/2018	Het gemiddelde over de jaren 2017 tot en met 2018
2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2017 en eindigend in 2018
2015/'16-2017/'18	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2015/'16 tot en met 2017/'18

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 70 70
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2018.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.